

Det Kongelige justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
Norge

UTREDANDE AV DÖDSORSAK ENLIGT FINSK LAG

Det Kongelige justis- og politidepartementet har bitt justitieministeriet om uppgifter gällande finsk lagstiftning med avseende på utredande av dödsorsak och polisens eventuella rätt att göra husrannsakan även i fall där misstanke om brott inte föreligger. Justitieministeriet har nedan kort redogjort för den finska lagstiftningen och praxisen i dylika fall.

Utredande av dödsorsak

Enligt finsk lag ska dödsfall alltid anmälas till polis eller läkare. I de fall då en person inte behandlats av läkare, eller om personen har avlidit överraskande, ska polisen utreda dödsorsaken. Detta betyder inte att man misstänker något brott. Utredningen sker oavsett den avlidnes ålder. Polisen avgör om vidare utredning av dödsorsaken ska göras genom rättsmedicinsk obduktion.

Polisen tillkallas således i praktiken alltid då en person avlider t.ex. hemma. I praktiken tillkallas polisen ofta av räddningstjänsten. Polisen har med stöd av polislagen rätt att få tillträde till en bostad då man misstänker att en person har avlidit.

Rätten att få tillträde till en bostad i samband med dödsfall har inte ansetts problematisk. Enligt grundlagens 10 § har var och en rätt till hemfrid. Enligt 10 § 3 moment kan genom lag bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas.

Enligt grundlagsutskottets praxis kan man begränsa en grundrättighet under vissa förutsättningar; begränsningen skall vara snäv, den skall vara precist formulerad i lag och den skall uppfylla ett godtagbart syfte. Ytterli-

gare krävs att begränsningen inte är oproportionerlig i förhållande till sitt syfte. Stadgandet i polislagens 15 § uppfyller dessa kriterier.

Praxis i Finland gällande begränsning av grundrättigheterna i grundlagen motsvarar i hög grad stadgandena i Europakonventionen och Europadomstolens praxis. Enligt justitieministeriets uppfattning uppfyller polislagens 15 § även Europakonventionens krav.

Nedan återges kortfattat de centrala lagrummen:

Lag om utredande av dödsorsak (459/1973)

Enligt 1 § (11.12.2009/1065) lagen om utredande av dödsorsak ska dödsfall genast anmälas hos läkare eller polisen.

För utredande av dödsorsak skall polisen verkställa undersökning,
1) då det icke är känt, att döden förorsakats av sjukdom, eller då den avlidne icke under sin sista sjukdom behandlats av läkare;
2) då döden förorsakats av brott, olycksfall, självmord, förgiftning, yrkesjukdom eller vårdåtgärd eller då det är anledning att befara, att döden för-
anletts av någon sådan orsak; eller
3) då dödsfall eljest inträffat överraskande.

Vid undersökningen skall läkares bistånd vid behov anlitas (lagens 7 §).

Framgår i 7 § avsedda omständigheter vid medicinsk obduktion, skall den läkare som utför obduktionen omedelbart underrätta polisen om saken (lagens 8 §).

Kan dödsorsaken icke fastställas på basen av den läkares utlåtande, som verkställt yttre likbesiktning, och av andra vid undersökningen framkomna omständigheter, skall rättsmedicinsk obduktion verkställas innan den avlidne får begravas eller liket överlämnas till universitet eller annan högskola i och för medicinsk undervisning eller forskning (lagens 9 §).

Förordnandet om verkställande av rättsmedicinsk obduktion ges av chefen för polisinrättningen eller chefen för centralkriminalpolisen eller av en av dem utsedd polis inom befälet, av en åklagarmyndighet, en domstol eller Institutet för hälsa och välfärd (lagens 10 §).

Förordning om utredande av dödsorsak (948/1973)

Dödsfall skall ofördröjligen anmälas i första hand hos den läkare, som har behandlat den avlidna under hans sista sjukdom, eller hos läkare vid hälsovårdscentralen eller hos polisen på dödsorten (förordningens 1 §).

Besluter polisen att i 7 § lagen om utredande av dödsorsak avsedd undersökning för utredande av dödsorsak ej skall verkställas, skall polisen anmäla dödsfallet hos ovan i 1 § avsedd läkare (förordningens 2 §).

Polislagen (493/1995)

I syfte att bistå någon, finna en försvunnen person eller utreda ett dödsfall har en polisman rätt att få tillträde till en bostad eller en annan plats och där företa behövlig husrannsakan, om det är skäl att befara att någon befinner sig i livsfara, att hans hälsa hotas, att han fallit offer för ett brott eller en olyckshändelse eller om han annars kan förmodas vara i behov av omedelbar hjälp eller kan förmodas ha avlidit (lagens 15 §).

Vi hoppas ovanstående information är till hjälp. Ifall ni önskar ytterligare upplysningar ber vi er vänligast kontakta lagstiftningsrådet Camilla Busck-Nielsen [REDACTED]

Överdirektör

Pekka Nurmi

Lagstiftningsråd

Camilla Busck-Nielsen

24 SEP 2010

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Det Kongelige Justis- og Politidepartement
Akersgatan 42
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
NORGE

21 SEP. 2010

Dato:
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Anne Line Kræmmer
Sagsnr.: 2010-945-1774
Dok.: AKR40251

Justitsministeriet har modtaget Justis- og Politidepartementets brev af 22. marts og 21. maj 2010, hvor Justis- og Politidepartementet anmoder om oplysninger om de danske regler vedrørende spædbørnsdødsfald.

Justitsministeriet kan i den forbindelse oplyse, at der ikke findes særlige regler i den danske lovgivning om spædbørnsdødsfald, hvorfor sådanne dødsfald behandles efter de generelle regler om ligsyn og obduktion, som findes i sundhedslovens afsnit XIII.

Det følger af sundhedslovens § 178, at der foretages ligsyn af en læge til afgørelse af, om dødsfald er indtrådt. Ved ligsynet skal dødstejn iagttages, og døds måde og dødsårsag så vidt muligt fastslås.

I sundhedslovens § 179 nævnes nogle situationer, hvor den læge, der tilkaldes i anledning af dødsfald, skal give indberetning til politiet, herunder når døden er indtrådt pludseligt og ikke er forudset af lægefaglige grunde (nr. 3), og når det i øvrigt ikke med sikkerhed kan udelukkes, at dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde eller dødsfaldet af andre grunde skønnes at have politimæssig interesse (nr. 7).

Det følger af sundhedslovens § 180, at der som hovedregel altid iværksettes retslægeligt ligsyn i de tilfælde, der er nævnt i § 179. Da et spædbørnsdødsfald i hjemmet som udgangspunkt aldrig kan udelukke ovennævnte tilfælde, vil et retslægeligt ligsyn som udgangspunkt altid finde sted. I den forbindelse vil politiet tillige foretage en afhøring af de nærmeste pårørende med henblik på at klarlægge dødsårsagen og døds måden.

Med venlig hilsen

Moya-Louise Lindsay-Poulsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

03 JUN 2010

Det Kgl. Justis- og Politidepartement
Postboks 8005 DEP.
003 Oslo
Norge

DÓMSMÁLA- OG MANNRÉTTINDARÁÐUNEYTIÐ

Justits- og Menneskerettighedsministeriet

Skuggasundi IS-150 Reykjavík Island
tel.: + (354) 545 9000 fax: + (354) 552 7340
postur@dmr.stjr.is dmr.is

Reykjavík 31. maj 2010
Reference: DMR10030249/4.5

Emne: Isländsk lagstiftning angående undersökelse när späd- eller småbarn dör oväntad eller plötslig död

Med hänvisning till ert brev av den 22 mars 2010 om isländsk lagstiftning angående undersökelse när späd- eller småbarn dör oväntad eller plötslig död.

Enligt Islands straffprocesslag nr. 88/2008, artikel 52(2), ska polisen undersöka alla dödsfall, försvunna personer och andra olyckor, även om det inte finns anledning att anta att ett brott har begåtts. Enligt denna artikel ska polisen undersöka samtliga fall av plötslig och oväntad död av späd- eller småbarn, t.ex. när barnets sjukdomshistoria eller förhållandet på fyndplatsen inte kan förklara dödsfallet. Om den avlidnes anhöriga, t.ex. föräldrar, nekar tillgång till huset eller fyndplatsen, kan polisen söka samtycke hos domstol, jfr. kapitel XV i straffprocesslagen.

Undersökning av liket sker i samarbete med en utnämnd överläkare från den lokala vårdcentralen eller en annan läkare som nomineras av överläkaren, och / eller rättsläkare enligt beslut av polisen. Om dödsorsaken inte kan fastställas genom rättsmedicinsk likbesiktning skall undersökningen göras i form av rättsmedicinsk obduktion, jfr. artikel 87 i straffprocesslagen. Om inget samtycke fås av den avlidnes anhöriga eller andra närstående personer skall domstol ta beslut om rättsmedicinsk obduktion. En rättsmedicinsk obduktion får därför genomföras, även om åtgärden strider mot de närståendes inställning.

Personalen som undersöker dödsfallet är erfarna och utbildade som poliser eller kriminalinspektörer. Rättsmedicinsk undersökning skall utföras av arbetserfarna läkare, ofta utbildade som husläkare. Läkaren som genomför rättsmedicinsk obduktion skall vara specialiserad i patologi.

Fyrir hönd ráðherra

Bryndís Helgadóttir

Guðlaug Jónasdóttir

03 MAI 2010

REGERINGSKANSLIET

2010-04-27

Ju2010/2784/PO

Justitiedepartementet

Polisenheten

Pontus Fälldin

Det Kongelige Justis- og
Politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

**Ang. Underökningar av omständigheter vid dödsfall på späd- och småbarn,
utan misstanke om brott. Ref. 201004114 ES KES/LB/bj.**

Enligt Socialdepartementet finns det inom hälso- och sjukvården inga nationella riktlinjer som säger att det ska genomföras undersökning av platsen för dödsfallet, när ett späd- eller småbarn plötsligt och oväntat dött.

I Sverige handläggs plötsliga och oväntade dödsfall på späd- eller småbarn på samma sätt som andra dödsfall. Det betyder att det döda barnet skickas på obduktion för att klargöra orsaken till dödsfallet. Om det därigenom, eller av någon annan anledning, uppstår misstanke om att ett brott begåtts tas beslut om att inleda förundersökning. En självklar del i en sådan förundersökning är husrannsakan och undersökning av platsen för dödsfallet.

Hälsningar

Pontus Fälldin

10 JUN 2010

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

The Royal Ministry of Justice and Police
Deputy Director-General Mr. Saether
P.O Box 8005 dep
0030 OSLO
Noorwegen

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Contactpersoon
M.J. Zeevaart
Beleidsmedewerker

Datum 3 juni 2010
Onderwerp Coercive scene-of-death investigations without suspicion of a criminal offence

Dear Mr. Saether,

I am happy to hereby comply with your request for information, contained in your letter of 25 March 2010 (reference 201004114 ES HLB/rd), concerning the investigation in the Netherlands of unexpected deaths of children without the suspicion of a crime.

The Dutch Ministry of Justice is currently engaged in preparing a similar procedure. This NODO procedure, Closer Investigation into the Cause of Death, is primarily intended to establish the cause of death of deceased minor children (children below the age of 18), which involves an unexplained death. Establishing the cause of death and charting the circumstances and factors that have caused the death will make it possible to draw a substantiated conclusion concerning the nature of the death: a natural or an unnatural death. Further investigation also makes it possible to discover causes of death related to child abuse and neglect. This procedure has a neutral, non-judicial character and will have its legal basis in an amendment of Dutch legislation, namely the Dutch Burial and Cremation Act. This procedure concerns cases in which there is no suspicion of a crime nor a suspicion of an unnatural death. If the parents do not consent to the performance of the procedure, alternative consent may be obtained from the courts. The procedure is performed by medical specialists.

A Dutch doctors' association has recently issued an opinion which describes how this procedure might be structured. An external consultancy agency is currently charting the implementation costs of the above after which the Ministers will assess whether and how the implementation of this procedure should be handled. The Minister of Health, Welfare and Sport and the State Secretary for the Interior and Kingdom Relations are involved in this project.

At this time I am unable to answer the other questions contained in your letter. I would most certainly be willing to inform you in more detail of the above at a later stage. Until that time, I am naturally willing to answer any other questions you may have and you may contact Ms Zeevaart [redacted] to do so. I would also like you to inform me how the relevant process is implemented further in Norway.

Ons kenmerk
5656335/10/DJJ

Uw kenmerk
201004114 ES HLB/rd

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Yours sincerely,

R.R. ter Kuile
Director Judicial Youth Policy

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Datum
3 juni 2010

Ons kenmerk
5656335/10/DJJ

POSTANSCHRIFT Bundesministerium der Justiz, 11015 Berlin

Royal Norwegian
Ministry of Justice and the Police
PO Box 8005 Dep
0030 Oslo
Norwegen

HAUSANSCHRIFT Mohrenstraße 37, 10117 Berlin
POSTANSCHRIFT 11015 Berlin

BEARBEITET VON Dr. Behrens
REFERAT IV M
TEL +49 (0)30 18 580 -
FAX +49 (0)30 18 580 - 94 92

E-MAIL

AKTENZEICHEN

DATUM Berlin, den 9. August 2010

Subject.: Coercive scene-of-death investigations without suspicion of a criminal offence

Reference: Your letters dated 25 March 2010 and 21 May 2010
(Your reference: 201004114 ES HLB/mk)

In response to your request regarding German legislation on coercive scene-of-death investigations allow me to make the following remarks:

At the federal level, there do not exist any regulations requiring an examination of the scene-of-death in cases of sudden and unexpected infant death. In non-criminal cases, the legislative competence for such a regulation falls to the *Länder*.

The German Constitution, the *Grundgesetz*, determines in its Article 13 paragraph 1 the inviolability of the home. Searches may be authorised only by a judge or, when time is of the essence, by other authorities designated by the laws" (s. paragraph 2). "Searches" means the purposive searching by governmental authorities for subjects or objects or the examination of facts (fact-finding) hid by the owner. The latter would describe the situation of a coercive scene-of-death investigation in case of sudden death of small children where official authorities enter the home against the owner's will. Searches are by Constitution only allowed in the manner described by the laws. It is not explicitly stated in Article 13 of the *Grundgesetz* that searches of homes are only admissible in the case of the suspicion of a criminal offence, although it is the condition for acoustical surveillance of homes (s. para-

graph 3). The searching of somebody's home, however, is a profound interference with basic rights which can only be justified by the protection of fundamental interests, e.g. the protection of life or criminal justice. Also, it needs the rigorous compliance with the principle of proportionality. Therefore, the searching of somebody's home by official authorities without any suspicion of a criminal offence would be very questionable regarding the constitutional protection of the inviolability of home. In our view, the same principles apply to article 8 of the European Convention on Human Rights.

I hope this short overview of the legal situation in Germany can be of assistance. I apologize for the delay in answering your request and am at your disposal in case you have further questions or require additional information.

Yours sincerely,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "J. Helmer". The signature is written in dark ink on a white background.

Ministry of JUSTICE

Human Rights Division
5th floor area 5.16
102 Petty France
London
SW1H 9AJ

www.justice.gov.uk

Knut Erik Sæther
Deputy Director-General
The Royal Ministry of Justice and the Police
Norway

(by e-mail)

Your ref: 201004114 ES HLB/rd

20 July 2010

Dear Mr Sæther,

Scene-of-death investigations following the death of a child

Thank you for your letter of 25 March. I am very sorry for the time it has taken to respond to your inquiry: as I have been discussing by e-mail with your colleague, Ms Tonje Ruud, your original letter seems not to have arrived here at the Ministry of Justice. I have now had the opportunity of consulting the relevant authorities here in the United Kingdom, and am now able to provide you with the information you requested.

I regret, however, that our national system for investigating the death of a child is quite complex. Not only does it involve various agencies working together, but there are also two different processes depending on whether there is suspicion of criminal activity. I have therefore provided you with some background information as well as specifically answering your queries.

Cases in which there is no suspicion of a criminal act

The authorities would only search a place of death where they feel there is suspicion of criminal activity.

The Children Act 2004 places a statutory requirement on local authorities in England to set up Local Safeguarding Children Boards (LSCBs). One of the functions of LSCBs is to review the deaths of all children who are normally resident in their area. This function is set out in Regulation 6 of the Local Safeguarding Children Boards Regulations 2006¹; it became mandatory in April 2008, although LSCBs had been able to do this since 2006. Chapter 7 of the 2010 Government publication *Working Together to Safeguard Children*² sets out the guidance to be followed by LSCBs.

¹ Statutory Instrument No. 2006/90:

<http://www.uk-legislation.hmso.gov.uk/si/si2006/20060090.htm>

² <http://publications.dcsf.gov.uk/default.aspx?PageFunction=productdetails&PageMode=publications&ProductId=DCSF-00305-2010>

There are two interrelated processes for reviewing child deaths, for which *Working Together to Safeguard Children* sets out detailed guidance:

- a rapid response by key professionals working together to enquire into and evaluate every unexpected child death; and
- an overview of all child deaths undertaken by a panel of professionals under the auspices of the LSCB.

The latter child death review will take evidence from those people who were involved in the care of the child immediately before and at the time of death. Other sources may include the coroner (who has a statutory duty to inquire into violent or unnatural deaths and sudden deaths of unknown cause). There would not be a search of the place of death as there is no suspicion of criminal activity.

The key objectives of reviewing all child deaths are learning, improvement and change in order to improve the health, safety and well being of children and to reduce the future incidence of preventable child deaths. The reviews focus on learning lessons and are intended neither to establish the cause of death nor to place blame for the death on individuals.

The members of the LSCB consists of senior members from different services and agencies in the local area, including the independent and voluntary sectors. This could include professionals able to contribute to the discussion of certain types of death, such as for example a fire fighter for deaths involving house fires. In addition, the Board receives input from experts, including for example the designated nurse or doctor.

Cases in which there is suspicion of a criminal act

In the case of a suspicious or unexpected death, a criminal investigation would take place in addition to the Child Death Review. The agencies involved in the two investigations are obligated to share information where appropriate.

Where there is suspicion of criminal activity, an examination of the crime scene will take place. This examination will be conducted by the police, who are the only agency within the UK that has the authority to search an individual's property.

The police must ask the owner of the property (usually the child's parents) for permission to search the property before doing so. If the owner refuses to allow the police to search the property, the police can exercise powers under common law, or under the Police And Criminal Evidence Act 1984. The police are required to apply for a search warrant, which if obtained permits the Police to enter the property.

In general the police do not have the right to enter a person's house or other private premises without their permission or a warrant. However, they can enter without a warrant:

- when in close pursuit of someone who has committed, or attempted to commit, a serious crime;
- to quell a disturbance;
- if they hear cries for help or of distress; or
- to enforce an arrest warrant.

Although the police have no power to search premises without a warrant unless they have obtained the permission of the person concerned, they may do so where the delay caused by obtaining a warrant would be likely to defeat the ends of justice; this may include, for example, the risk that evidence will be destroyed or removed.

A search warrant authorises the police to enter premises on one occasion only.

I hope that I have fully answered your queries, but if you have any further queries please *feel free* to contact me.

With very best wishes,

Rob Linham

Head of Litigation, Legislation and the Council of Europe